

POLITIET
POLITIDIREKTORATET

STATENS BARNEHUS
ÅPRSRAPPORT 2019

Innholdsfortegnelse

1. INNLEDNING.....	4
1.1 BAKGRUNN OG FORMÅL MED BARNEHUS	4
1.2 LOKALISERING AV BARNEHUSENE	4
1.3 METODE OG DATAGRUNNLAG	4
2. RETTSLIGE RAMMER FOR STATENS BARNEHUS.....	5
2.1 MÅLGRUPPE FOR STATENS BARNEHUS OG FRISTER FOR GJENNOMFØRING AV AVHØR	5
2.2.1 HVEM KAN DET TAS TILRETTELAGT AVHØR AV?	5
2.2.2 FRISTER FOR GJENNOMFØRING AV AVHØR	5
2.2 KJERNEOPPGAVER SOM TILLIGGER STATENS BARNEHUS	6
2.2.1 TILRETTELAGT AVHØR	6
2.2.2 MEDISINSKE UNDERSØKELSER.....	6
2.2.3 OPPFØLGING OG BEHANDLING AV MÅLGRUPPEN	6
2.2.4 KOORDINERING AV TVERRFAGLIG OG TVERRETATLIG SAMHANDLING.....	6
2.2.5 FAGUTVIKLING.....	6
3. ORGANISERING OG DRIFT AV STATENS BARNEHUS.....	8
3.1 ORGANISATORISKE FORHOLD	8
3.1.1 BARNEHUSRÅDET	8
3.2 ANSATTE OG KOMPETANSE	8
3.3 KOMPETANSEMILJØER.....	9
3.3.1 POLITIHØGSKOLEN.....	9
3.3.2 KRIPOS	10
4. TILRETTELAGT AVHØR.....	11
4.1 OM FORBEREDELSE OG GJENNOMFØRING AV TILRETTELAGT AVHØR	11
4.2 STATISTIKK TILRETTELAGTE AVHØR.....	11
4.2.1 TOTALT ANTALL TILRETTELAGTE AVHØR FORDELT PÅ BARNEHUS	12
4.2.2 TILRETTELAGTE AVHØR FORDELT PÅ ALDER	12
4.2.3 TILRETTELAGTE AVHØR AV PERSONER OVER 16 ÅR MED PSYKISK UTVIKLINGSHEMMING	13
4.2.4 TILRETTELAGTE AVHØR FORDELT PÅ SAKSTYPER	13
4.2.5 SEKVENSIELLE AVHØR.....	14
4.2.6 SUPPLERENDE AVHØR	14
4.3 FORNÆRMEDE OG VITNER FORDELT PÅ SAKSTYPE	15
4.4 POLITIAVHØR GJENNOMFØRT VED STATENS BARNEHUS	15
4.5 POLITIAVHØR AV PERSONER MED SKADELIG SEKSUELL ADFERD.....	16
5. OPPFØLGING OG BEHANDLING I STATENS BARNEHUS	18
5.1 SAMHANDLING MED DEN KOMMUNALE BARNEVERNTJENESTE	18
5.2 SAMHANDLING MED HABILITERINGSTJENESTENE	18
5.3 OPPFØLGINGSTILTAK FOR BESTEMTE MÅLGRUPPER.....	18

5.4 STATISTIKK OPPFØLGING OG BEHANDLING	19
<u>6. MEDISINSKE UNDERSØKELSER .....</u>	<u>22</u>
6.1 STATISTIKK MEDISINSKE UNDERSØKELSER	22
6.2 STATISTIKK TANNHELSEUNDERSØKELSER	23
<u>7. FAGUTVIKLING .....</u>	<u>24</u>
7.1 JUBILEUMSKONFERANSER I 2019	24
7.2 FAGLIGE NETTVERK OG UTVIKLINGSPROSJEKTER	24
7.3 NASJONALE FAGUTVIKLINGSPROSJEKTER	25
7.4 UNDERVISNING, KOMPETANSEDELING, KURS OG KONFERANSER	25
7.5 FORSKNING	25
7.6 INFORMASJONSTILTAK OG VEILEDNINGSTILBUD.....	26
7.7 KONSULTASJONSTEAM	26
7.7.1 EVALUERING.....	26

1. Innledning

Statens barnehus er en tverrfaglig virksomhet som skal bidra til at barn og særlig sårbare personer som kan ha vært utsatt for, eller kan ha vært vitne til vold eller seksuelle overgrep blir møtt med et helhetlig tilbud. Barnehuset skal tilrettelegge for at denne gruppen tilbys tilrettelagt avhør, medisinske undersøkelser, nødvendig oppfølging og behandling innen nærmere angitte rammer, samt ivareta koordinering av tverrfaglig og tverretatlig samhandling.

1.1 Bakgrunn og formål med barnehus

Beslutningen om etablering av barnehus kom som et resultat av et tverrdepartementalt samarbeid mellom Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet (nå Barne- og familiedepartementet), Helse- og omsorgsdepartementet og Justis- og beredskapsdepartementet.

Formålet med etableringen av Statens barnehus er å sikre at barn og unge utsatt for vold og seksuelle overgrep ikke skal utsettes for unødige belastninger i forbindelse med politiets etterforskning, hindre at barnet må fortelle sin historie flere ganger og samtidig sørge for at de får god og koordinert oppfølging. Endringene i straffeprosessloven §§ 239-239 f, som trådte i kraft 2. oktober 2015, stadfester at også voksne med psykisk utviklingshemming eller annen kognitiv funksjonsnedsettelse (særlig sårbare) omfattes av tilbudet i Statens barnehus.

1.2 Lokalisering av barnehusene

Barnehusene er lokalisert i Oslo, Moss, Hamar, Sandefjord, Kristiansand, Stavanger, Bergen, Ålesund, Trondheim, Bodø og Tromsø. Barnehusene i Bergen, Bodø og Tromsø har underavdelinger i hhv Førde, Mosjøen og Kirkenes. Barnehuset i Tromsø har særskilt kompetanse innen samisk språk og kultur.

1.3 Metode og datagrunnlag

Årsrapporten skal gi et bilde av virksomheten i barnehusene i 2019. Det statistiske materiale er basert på barnehusenes egne innrapporteringer av utvalgte data ved årets slutt.

Barnehusene har pr i dag et journalsystem som ikke i tilstrekkelig grad ivaretar den sammensatte virksomheten. Aktiviteten registreres i ulike systemer og dels manuelt, og det er ikke en enhetlig statistikkføring. Det tas derfor forbehold om at det knytter seg en viss usikkerhet til datagrunnlaget. Videre har utformingen av Årsrapport for Statens barnehus vært under utvikling de siste årene og det vil derfor kunne være utfordringer med å sammenligne datamaterialet fra tidligere årsrapporter. Tallene i rapporten er ikke direkte sammenlignbare med politiets statistikk over tilrettelagte avhør da de er basert på ulike kilder. Sistnevnte er basert på en kombinasjon av uttrekk fra politiets register og egen manuell rapportering fra politidistriktene.

Barnehusene har i ulik grad beskrevet egne aktiviteter og tiltak. Disse er omtalt avslutningsvis i rapporten for å gi et bilde av bredde og innhold i barnehusenes virksomhet, uten at omtalen er ment å gi et uttømmende bilde. Det enkelte barnehus kan således ha større tilbud og flere aktiviteter enn hva som fremkommer i denne rapporten.

2. Rettslige rammer for Statens barnehus

2.1 Målgruppe for Statens barnehus og frister for gjennomføring av avhør

Straffeprosessloven §§ 239- 239 f regulerer bl.a. hvem det skal tas tilrettelagt avhør av, frister og hvor avhøret skal gjennomføres.

2.2.1 Hvem kan det tas tilrettelagt avhør av?

Det *skal* tas tilrettelagt avhør av fornærmede og vitner under 16 år, eller særlig sårbare voksne med psykisk utviklingshemming, eller annen kognitiv funksjonsnedsettelse i saker som gjelder:

- Seksuallovbrudd (straffeloven kap.26)
- Kroppsskade (straffeloven § 273)
- Drap (straffeloven § 275)
- Mishandling i nære relasjoner (straffeloven § 282)
- Kjønnsslemlestelse (straffeloven § 284)

Tilsvarende bestemmelser i straffeloven av 1902 omfattes også.

Fornærmede og vitner under 16 år eller særlig sårbare voksne med psykisk utviklingshemming eller annen kognitiv funksjonsnedsettelse *kan* avhøres ved tilrettelagt avhør i saker om andre straffbare forhold dersom hensynet til den fornærmede eller vitnet tilsier det.

Fornærmede mellom 16 og 18 år i saker som gjelder overtredelse av straffeloven §§ 312 - 314 (dvs. incest, søskenincest og seksuell omgang med andre nærstående for eksempel fosterbarn/stebarn) *kan* avhøres ved tilrettelagt avhør dersom hensynet til fornærmede tilsier det.

Politiets adgang til å snakke med barn i forbindelse med straffesak er nærmere konkretisert av blant annet riksadvokaten¹.

2.1.2 Frister for gjennomføring av avhør

Straffeprosessloven § 239 e angir hvilke frister som gjelder for gjennomføring av tilrettelagt avhør. Det tilrettelagte avhøret skal gjennomføres snarest mulig, men fristene differensieres noe ut fra sakens alvor og karakter. Avhøret skal gjennomføres innen en til tre uker, fristens lengde avhenger blant annet av type sak og barnet/den særlig sårbarens rolle (som vitne, eller fornærmet). Fristen løper fra anmeldelsestidspunkt eller fra det tidspunktet det er kjent for politiet at det skal vurderes å gjennomføre tilrettelagt avhør. Hensikten med fristene er å ivareta barnet/den særlig sårbare, og øke sannsynligheten for å få relevant informasjon om det mulige straffbare forholdet.

Avhøret skal skje senest innen en uke i de akutte sakene der:

- a) fornærmede skal avhøres om en handling som skjedde for mindre enn to uker siden
- b) den fornærmede som skal avhøres har gitt en fullstendig beretning om forholdet
- c) det er grunn til å tro at forklaringen er nødvendig for å beskytte fornærmede eller vitnet.

---

¹Ref. 2015/00483-019 av 21.10.2015 Tilrettelagte avhør – direktiver og retningslinjer

Avhøret skal skje innen to uker i saker der:

- a) vitnet er under seks år, eller
- b) vitnet er fornærmet i saken

I øvrige saker er fristen tre uker. Fristen kan forlenges med en uke dersom politiet før fristen utløper har foretatt tidkrevende etterforskningskritt eller forberedelser som er nødvendige av hensyn til vitnet eller kvaliteten på avhøret. Det samme gjelder dersom avhørsleder og barnehuset er enige om at det er klart til vitnets beste at avhøret utsettes.

2.2 Kjerneoppgaver som tilligger Statens barnehus

Statens barnehus er tillagt følgende fem kjerneoppgaver²: tilrettelagt avhør, medisinsk undersøkelse, oppfølging og behandling av målgruppen innen nærmere angitte rammer, samt ivareta koordinering av tverrfaglig og tverretatlig samhandling.

2.2.1 Tilrettelagt avhør

Tilrettelagt avhør gjennomføres som ledd i politiets etterforskning. Statens barnehus skal koordinere og tilrettelegge for at barnet, eller en særlig sårbar voksen møtes på en trygg og helhetlig måte når avhøret skal gjennomføres. Formålet er å redusere belastningen for den enkelte og pårørende. Barnehusene skal samarbeide tett med påtalemyndigheten i politiet, som leder etterforskningen.

2.2.2 Medisinske undersøkelser

Statens barnehus skal tilrettelegge for at det etter beslutning fra påtaleansvarlig jurist gjennomføres klinisk rettsmedisinsk og odontologisk undersøkelse av fornærmede. Undersøkelsene har som formål å sikre bevis med tanke på en mulig fremtidig hovedforhandling og skal som hovedregel gjennomføres ved barnehuset.

For øvrig skal fornærmede som er utsatt for vold eller seksuelle overgrep, men hvor det ikke er gjennomført en klinisk rettsmedisinsk undersøkelse, gis tilbud om en medisinsk undersøkelse. Undersøkelsen skal ivareta barnets/den særlig sårbare voksnes helse- og omsorgssituasjon og gjennomføres utenfor straffesak.

2.2.3 Oppfølging og behandling av målgruppen

Statens barnehus skal kartlegge og avklare barnets/den særlig sårbare voksnes behov for videre oppfølging og behandling, og vurdere hvilke hjelpetilbud som skal gis. Barnehusene skal være en samarbeidsarena for de etater som deltar i arbeidet rundt avhørte og det er derfor nødvendig at samarbeidsaktørene har god kjennskap til hverandres arbeidsmetoder, saksbehandlingsrutiner og regler, samt relevant regelverk.

2.2.4 Koordinering av tverrfaglig og tverretatlig samhandling

Statens barnehus skal koordinere involverte aktører i hjelpeapparatet og i den strafferettslige prosessen før, under og etter avhør.

2.2.5 Fagutvikling

Statens barnehus skal drive fagutvikling, kompetansedeling og utvikling av egen virksomhet for å sikre god kvalitet på eget arbeid. Dette innebærer å holde seg oppdatert

---

² Felles retningslinjer for Statens barnehus (POD 2016)

på gjeldende forskning, gi faglige råd og veiledning, bidra med undervisning ved relevante utdanningsinstitusjoner og bidra i opplæring.

3. Organisering og drift av Statens barnehus

3.1 Organisatoriske forhold

Statens barnehus er en del av politiet og er underlagt og styres av politimesteren i det politidistriktet barnehuset er lokalisert. Det enkelte barnehus har egen leder.

Politidirektoratet har ansvar for faglig ledelse, styring, oppfølging og utvikling av politidistriktene, herunder Statens barnehus.

Barnehusene er noe ulikt organisert i det enkelte politidistrikt, men flertallet av distriktene har valgt å organisere barnehuset under Felles enhet for etterretning og etterforskning/Felles enhet for etterretning, forebygging og etterforskning.

3.1.1 Barnehusrådet

Barnehusrådet ble etablert i 2014 og er et sentralt organ med deltakere fra involverte offentlige virksomheter:

- Politidirektoratet
- Helsedirektoratet
- Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet
- Riksadvokatembetet
- En representant for barnehusene (leder)
- En representant for politidistriktene (politimester)

Barnehusrådet er et rådgivende organ. Det skal fremme forståelse for barnehusenes arbeid i linjen og relevante fagmiljøer, og sikre godt samarbeid mellom berørte instanser. Rådet skal også være en arena for utveksling av faglige problemstillinger og for utvikling av gode og hensiktsmessige arbeidsprosesser. Medlemmene skal sikre at barnehusenes arbeid gis tilstrekkelig oppmerksomhet og prioritet i egen organisasjon. Politidirektoratet er sekretariat for Barnehusrådet.

I 2019 ble det avholdt tre møter. Disse omhandlet i hovedsak barnehusrådets rolle, fagutvikling i barnehusene og gjennomføring av medisinske undersøkelser.

3.2 Ansatte og kompetanse

Barnehusene hadde totalt 170,5 årsverk pr. 31.12.2019. Til sammenlikning var det i alt 158,5 årsverk ved utgangen av 2018, hvilket tilsvarer en økning på 2 prosent. Gjennom øremerkede midler har bemanningen ved barnehusene blitt styrket gjennom året.

Hvert barnehus har en leder i full stilling. Lederne har ulik utdanningsbakgrunn og har bred erfaring fra fagfeltene som faller inn under barnehusenes mandat. I følge Felles retningslinjer for Statens barnehus, som trådte i kraft 19. desember 2016, skal det være ansatt psykolog ved det enkelte barnehus. Pr. 31.12.2019 hadde alle barnehusene ansatt en eller flere psykologer, totalt 24 årsverk. Seniorrådgivere (blant annet sykepleier, klinisk sosionom, barnevernspedagog) utgjør den største kategorien av ansatte, med i alt 90 årsverk pr. 31.12.2019.

Øvrig personell går under kategorien administrative og koordinerende oppgaver, deriblant egne ansatte som ivaretar tekniske oppgaver knyttet til avhørene. Til sammen utgjorde disse 41,5 årsverk.

3.3 Kompetansemiljøer

3.3.1 Politihøgskolen

Politihøgskolen (PHS) har ansvar for å utdanne spesialavhørere og avhørsledere (påtalejurister) og har tre ulike studietilbud:

Tilrettelagte avhør av barn

Videreutdanningen skal bidra til å gi studenten særskilt kompetanse i å gjennomføre tilrettelagte avhør med høy kvalitet. Utdanningen omhandler avhør av barn mellom 6 og 16 år³. Videreutdanningen er rettet mot etterforsker som skal gjennomføre tilrettelagte avhør av barn og er grunnutdanningen for tilrettelagte avhør av fornærmede og vitner.

Høsten 2018 startet et kull på 15 studenter på videreutdanning i tilrettelagte avhør av barn. Dette var 13 kvinner og 2 menn som representerte fem forskjellige politidistrikter. Utgangspunktet for opptaket var 21 søkere. Det ble tatt opp 18 studenter, men kun 15 startet studiet. Underveis fikk to studenter innvilget permisjon, slik at det var 13 av 2018 kullet som gjennomførte eksamen høst 2019. Samtidig var det to studenter fra tidligere kull som var tilbake fra permisjon og fullførte sin eksamen. Det var derfor totalt 15 uteksaminerte studenter høsten 2019.

Tilrettelagte avhør av særlig sårbare personer

I denne utdanningen lærer studentene både en ny metodikk – sekvensielle avhør og kunnskap om to sårbare persongrupper; førskolebarn og personer med utviklingshemming. Utdanningen vektlegger teoretisk forståelse, men også praktisk ferdighetstrening.⁴

Dette studiet ble ikke gjennomført i 2019 pga for få kvalifiserte søkere.

Påtalejurister i ledelse av tilrettelagte avhør

Denne videreutdanningen skal bidra til å gi politiets påtalejurister særskilt kompetanse til å lede tilrettelagte avhør med høy kvalitet og i samsvar med regelverket. Avhørene er bevisopptak som følger reglene i straffeprosessloven med tilhørende forskrift.⁵

Høsten 2018 startet et kull på 30 studenter på videreutdanning for påtalejurister i ledelse av tilrettelagte avhør. Dette var 26 kvinner og 4 menn som representerte 12 forskjellige politidistrikter, samt en student fra Kripos. Det var 39 søkere. Politihøgskolen valgte å ta opp 30 studenter selv om det kun var planlagt for 24 studenter. Årsaken var stort antall søkere og stort behov for kompetanse etter lovendringen høst 2015. Det var 30 studenter som gjennomførte eksamen i mai 2019.

Barnehusenes rolle under utdanningene

Fagpersonell fra Statens barnehus bidrar i undervisningen ved de ovennevnte studiene. Dette gjelder blant annet kunnskap om traumer og fenomenforståelse, barns normalutvikling og samhandling rundt tilrettelagte avhør. Et viktig tema er hvordan politi- og påtalemyndighet kan nyttiggjøre seg barnehusenes fagkunnskap som en ressurs i etterforskningen og ved gjennomføringen av avhør av barn, unge og særlig sårbare voksne.

Utvalgte medarbeidere fra barnehusene inngår også som veiledere og sensorer under studiet om avhør av særlig sårbare.

---

³ <https://www.politihogskolen.no/etter-videreutdanning/etterforskning-kriminalteknikk/tilrettelagte-avhor-barn/>

⁴ <https://www.politihogskolen.no/etter-videreutdanning/etterforskning-kriminalteknikk/tilrettelagte-avhor-sarlig-sarbare-personer/>

⁵ <https://www.politihogskolen.no/etter-videreutdanning/jurister-i-politiet/patalejurister-ledelse-tilrettelagte-avhor/>

3.3.2 Kripos

Kripos har en viktig rolle som metodeutvikler og bidragsyter innenfor fagområdet avhør av barn og andre særlig sårbare, og er en sentral fagressurs ved gjennomføringen av avhørsutdanningene ved PHS..

For 13. år på rad gjennomførte Kripos seminar om tilrettelagt avhør. Seminaret gikk over to dager og samlet 184 deltakere fra politidistriktene og Statens barnehus. Årets tema var hvordan tilrettelagte avhør presenteres som bevis i retten, hvilke muligheter for sikring av mulige bevis som finnes i medisinske- og tannlegeundersøkelser, samt hvordan vi kan bli bedre til å belyse psykisk vold i avhør og etterforskning for øvrig. I tillegg snakket flere forelesere om det å jobbe med vold og overgrep, et tema som ble belyst både fra et forskerståsted og fra en som jobber med faget på et barnehus.

Kripos gjennomførte også et todagers seminar om sekvensielle avhør for avhørere som har gjennomført utdanningen "Avhør av sårbare" og ansatte som har en veilederrolle ved barnehusene. Hovedfokus var hvordan saker med små barn og utviklingshemmede vurderes, både av påtalemyndigheten og i retten.

I samarbeid med barnehusene har Kripos også gjennomført en fagsamling hvor hovedfokus har vært gjennomgang av tilrettelagte avhør som lokale avhørere har tatt. Også hørsledere og etterforskere som jobber med tilrettelagt avhør ble invitert.

4. Tilrettelagt avhør

Tilrettelagt avhør er en sentral oppgave for barnehuset. Et tilrettelagt avhør forutsetter god forberedelse og gjennomføring i henhold til gjeldende regelverk. Blant annet skal barnehuset bidra i samrådsmøter og ettermøter.

4.1 Om forberedelse og gjennomføring av tilrettelagt avhør

Straffeprosessloven § 239 gir rammer for gjennomføring av avhøret, hvem som kan/skal avhøres ved tilrettelagt avhør, hvordan avhøret skal gjennomføres og hvilke frister som gjelder. Forskrift om tilrettelagte avhør gir utfyllende regler. Det følger blant annet av forskriften at avhørene som hovedregel skal gjennomføres ved Statens barnehus.

Politiet kan beslutte tilrettelagt avhør som ledd i etterforskningen av en straffesak. Tilrettelagt avhør skal som hovedregel tas av en politietterforsker med særskilt videreutdanning og ledes av en påtalejurist med utvidet påtalekompetanse. Avhørsleder fastsetter tidspunkt for avhøret. Avhørsleder skal som hovedregel være til stede på barnehuset når det tilrettelagte avhøret gjennomføres. Det kan imidlertid gjøres unntak for de tilfeller det er ubetenkelig av hensyn til ivaretagelsen av barnet/den særlig sårbare voksne og til siktedes rettsikkerhet. Dersom avhørsleder ikke er fysisk til stede, ledes avhøret ved bruk av videolink. Avhørsleder har et særlig ansvar for å fremskaffe en klar og sannferdig forklaring og våke over at saken blir fullstendig opplyst⁶.

Det foretas lyd- og billedopptak av avhørene, og disse avspilles i retten under en eventuell hovedforhandling.

Som ansvarlig for straffesaksbehandlingen har påtalemyndigheten i politiet ansvar for å påse at fristen for å gjennomføre tilrettelagt avhør overholdes, mens barnehuset har en viktig oppgave i å tilrettelegge for gjennomføring av selve avhøret og å følge opp barnet/den særlig sårbare voksne etter at avhøret har funnet sted. Barnehusenes kunnskap om traumer, psykisk helse og barnefaglige kompetanse benyttes før, under og etter avhør.

Avhørsleder har ansvar for at det gjennomføres samrådsmøte forut for avhøret, jf. forskrift om tilrettelagte avhør § 3⁷. I samrådsmøtet deltar blant annet medarbeidere ved barnehuset og formålet er å planlegge praktiske forhold rundt avhøret. Forhold rundt barnet som det må tas hensyn til under gjennomføringen av avhøret forsøkes avklart. Barnehusene benytter også "samråd" (samrådsmøte 2) som verktøy for å planlegge og koordinere tiltakene rundt barnet etter gjennomført avhør.

4.2 Statistikk tilrettelagte avhør

Flere barnehus har opplevd redusert tilfang av avhør i 2019. Nedgangen kan ha ulike årsaker.

Totalt ble det gjennomført 5 123 tilrettelagte avhør ved de 11 barnehusene. Antall avhør inkluderer både førstegangsavhør, supplerende avhør og fortsettende avhør.

I enkelte tilfeller er det behov for bistand av spesialavhørere fra Kripos.

Kripos oppgir å ha bistått ved 134 tilrettelagte avhør i 2019. Av disse var 56 sekvensielle avhør av førskolebarn, 36 var personer med diagnose og/eller særlig sårbarhet, og 42 vanlig tilrettelagt avhør.

---

⁶ Straffeprosessloven § 239a

⁷ Forskrift om avhør av barn og andre særlig sårbare fornærmede og vitner (tilrettelagte avhør) av 24.09.2015 nr. 1098

4.2.1 Totalt antall tilrettelagte avhør fordelt på barnehus

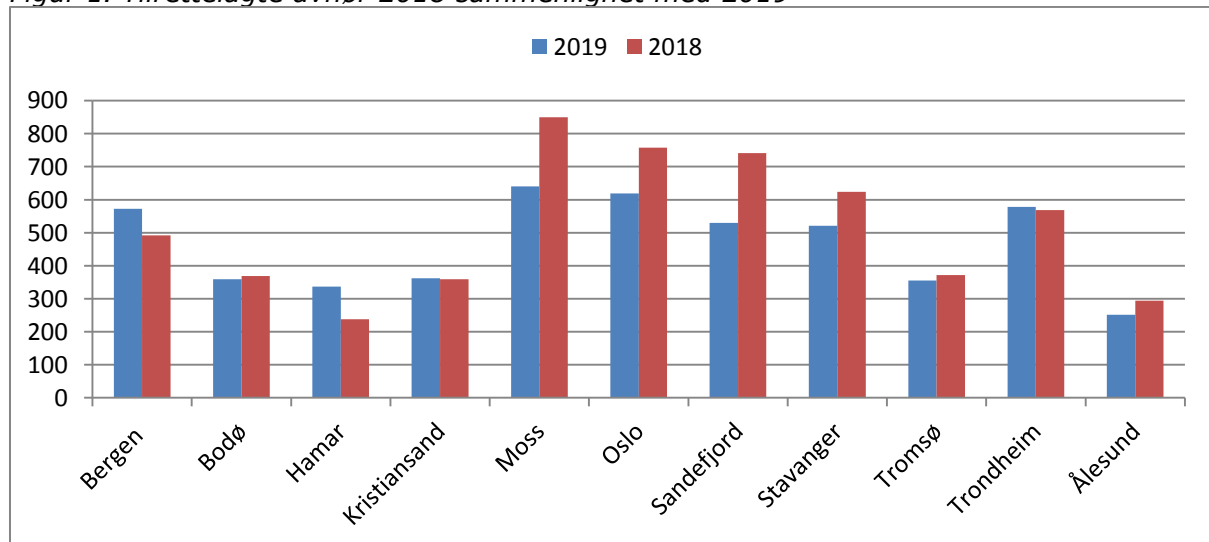
Nedenfor presenteres en oversikt over antall tilrettelagte avhør som er gjennomført ved det enkelte barnehus.

Tabell 1. Tilrettelagte avhør fordelt på barnehus

Barnehus	Politidistrikt	Antall avhør
Bergen	Vest	572
Bodø	Nordland	359
Hamar	Innlandet	337
Kristiansand	Agder	362
Moss	Øst	640
Oslo	Oslo	619
Sandefjord	Sør-Øst	530
Stavanger	Sør-Vest	521
Tromsø	Troms & Finnmark	355
Trondheim	Trøndelag	578
Ålesund	Møre & Romsdal	250
Totalt		5 123

Sammenliknet med 2018 utgjorde den totale nedgangen 543 tilrettelagte avhør. Figuren nedenfor illustrerer endringene ved de ulike barnehus.

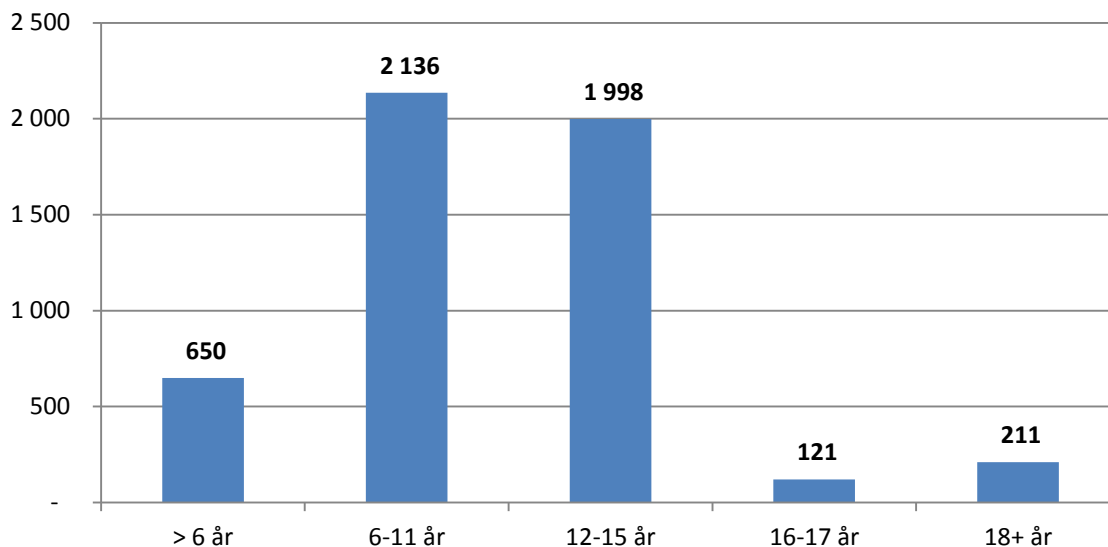
Figur 1. Tilrettelagte avhør 2018 sammenlignet med 2019

4.2.2 Tilrettelagte avhør fordelt på alder

De fleste førstegangsavhørene, 93,5 prosent, gjaldt barn under 16 år. Det ble gjennomført flest avhør av aldersgruppen 6-11 år, og færrest av personer i aldersgruppen 16-17 år.

Figur 2. Tilrettelagt avhør fordelt på alder

4.2.3 Tilrettelagte avhør av personer over 16 år med psykisk utviklingshemming

En fornærmet eller vitne med psykisk utviklingshemming kan/skal avhøres i tilrettelagt avhør slik det fremkommer i straffeprosessloven §§ 239 – 239f. Normalt gjennomføres avhøret sekvensielt, jf. pkt. 4.2.5.

I 2019 ble det gjennomført 157 tilrettelagte avhør av denne gruppen.

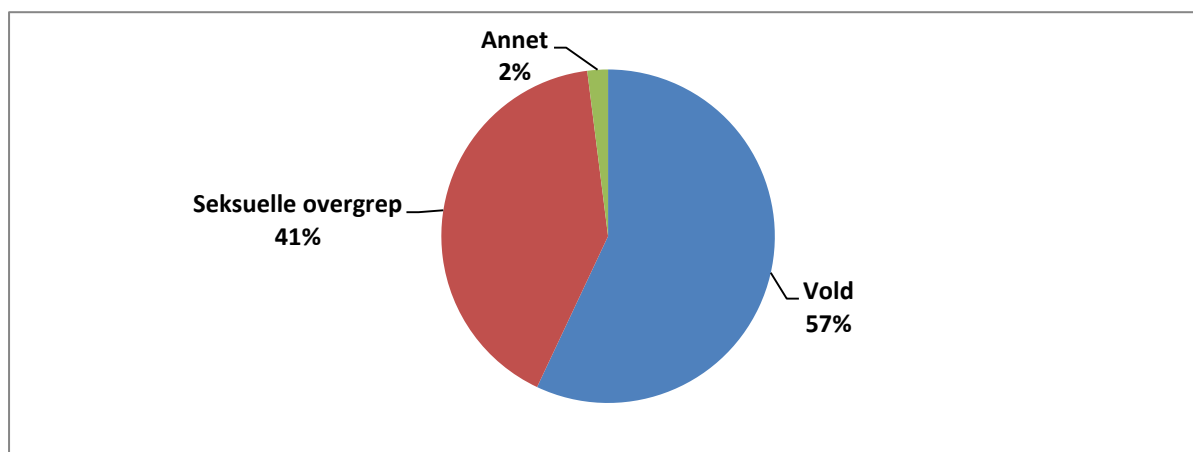
4.2.4 Tilrettelagte avhør fordelt på sakstyper

Nedenfor presenteres en oversikt over hvordan de tilrettelagte avhørene fordeles på ulike sakstyper.

Tabell 2. Tilrettelagt avhør fordelt på sakstyper

Vold	Seksuelle overgrep	Annet
2 936	2 083	108

Figur 3. Tilrettelagt avhør fordelt på sakstype

4.2.5 Sekvensielle avhør

Sekvensielle avhør er en avhørsmetodikk som hovedsakelig benyttes ved avhør av barn under seks år og av særlig sårbare voksne. Avhør av denne gruppen skal fortrinnsvis gjennomføres av personell med spesialutdanning fra PHS. Ved barnehusene er det særskilte medarbeidere som har spesialisert seg på denne gruppen og bidrar med sin kompetanse før, under og etter avhør i samarbeid med spesialavhører og påtalejurist.

Sekvensielle avhør er mer ressurskrevende enn andre tilrettelagte avhør, da avhøret foretas i flere sekvenser.

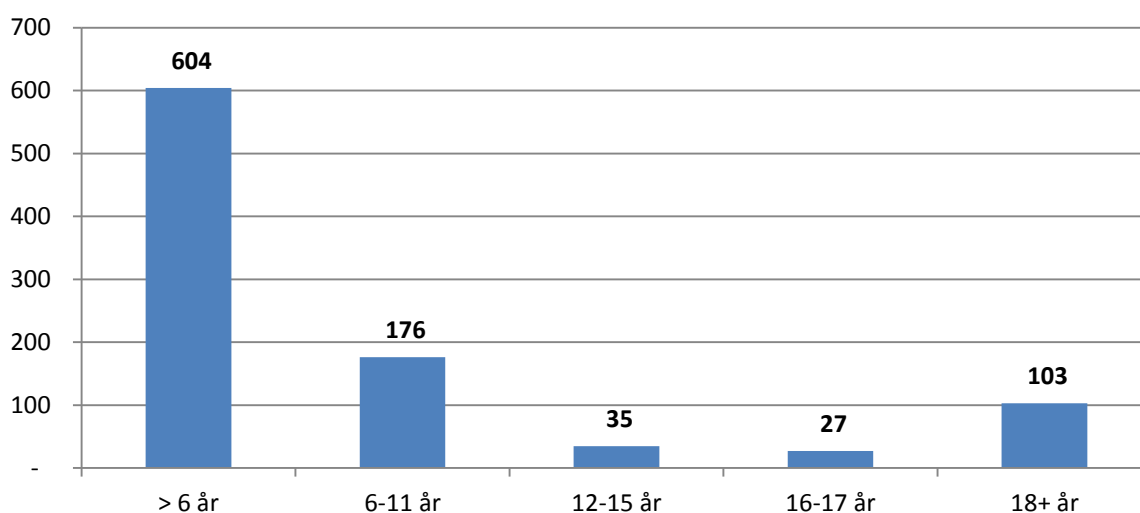
I 2019 ble det gjennomført totalt 945 sekvensielle avhør.

Tabell 3. Sekvensielle avhør fordelt på barnehus

Barnehus	Politidistrikt	Antall avhør
Bergen	Vest	97
Bodø	Nordland	72
Hamar	Innlandet	50
Kristiansand	Agder	86
Moss	Øst	133
Oslo	Oslo	131
Sandefjord	Sør-Øst	89
Stavanger	Sør-Vest	71
Tromsø	Troms & Finnmark	94
Trondheim	Trøndelag	34
Ålesund	Møre & Romsdal	88
Totalt		945

Av de totalt 945 avhørte var 64 prosent (604) under seks år.

Figur 4. Sekvensielle avhør fordelt på aldersgrupper

4.2.6 Supplerende avhør

Formålet med et supplerende avhør er å stille spørsmål av betydning for straffesaken, men som ikke ble stilt under førstegangsavhør. Supplerende avhør skjer enten på begjæring fra forsvarer, fornærmede eller etter beslutning av påtaleansvarlig.

I 2019 ble det gjennomført totalt 421 supplerende avhør.

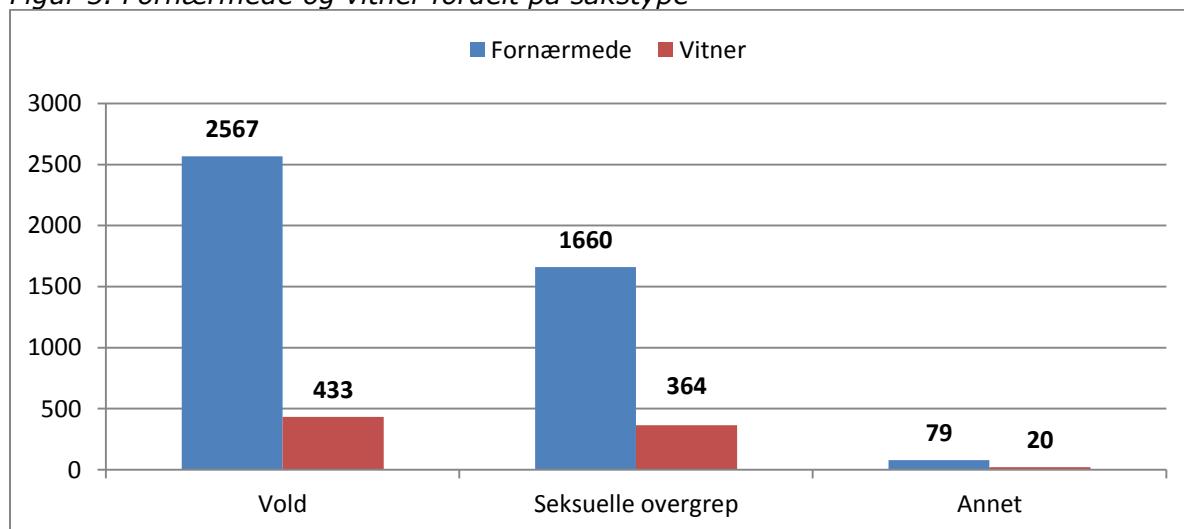
4.3 Fornærmede og vitner fordelt på sakstype

Av de 5 123 tilrettelagte avhørene i 2019 er 4 306 (84 %) oppgitt å være avhør av fornærmet, og 817 (16 %) avhør av vitner.

Av de som hadde status *fornærmet* var 60 prosent utsatt for vold, 38 prosent for seksuallovbrudd og 2 prosent for andre typer lovbrudd.

Av de avhørte *vitnene* var 53 prosent vitne i saker som gjaldt vold, 45 prosent var vitne til seksuallovbrudd og 2 prosent til andre typer lovbrudd.

Figur 5. Fornærmede og vitner fordelt på sakstype

4.4 Politiavhør gjennomført ved Statens barnehus

Mistenkte/siktede under 18 år omfattes ikke av målgruppen for tilrettelagte avhør (se kap.2.1). Etter beslutning fra påtalejurist kan det under gitte omstendigheter likevel gjennomføres ordinære politiavhør av denne gruppen ved barnehuset. Dette kan være avhør i saker som omhandler vold fra unge mot unge, f.eks. ran m.m.

I 2019 ble det gjennomført totalt 384 politiavhør ved Statens barnehus.

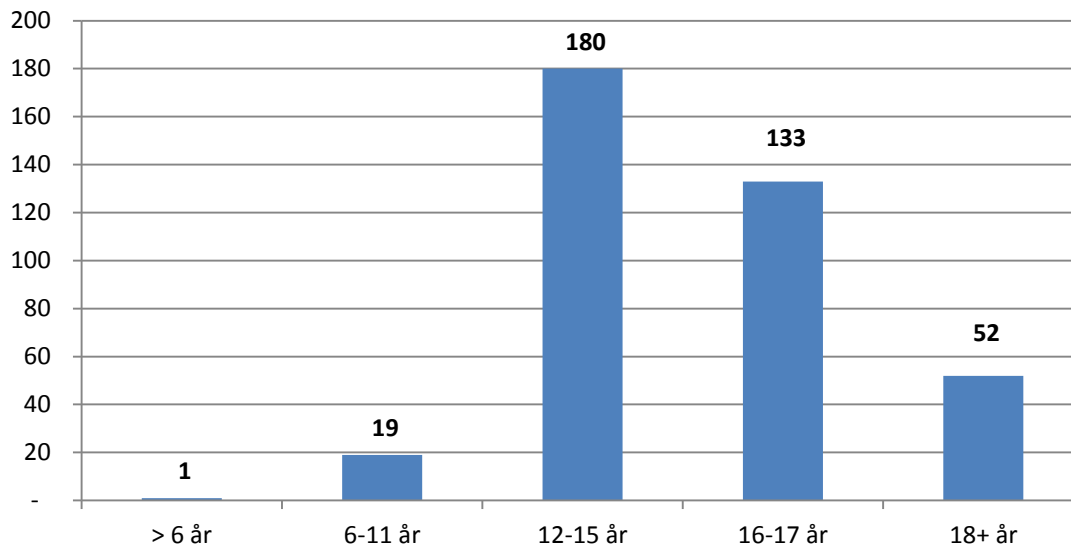
Tabell 4. Politiavhør fordelt på barnehus

Barnehus	Politidistrikt	Antall avhør
Bergen	Vest	31
Bodø	Nordland	18
Hamar	Innlandet	14
Kristiansand	Agder	36
Moss	Øst	44
Oslo	Oslo	115
Sandefjord	Sør-Øst	28
Stavanger	Sør-Vest	47
Tromsø	Troms & Finnmark	24
Trondheim	Trøndelag	17
Ålesund	Møre & Romsdal	11

Totalt		385
---------------	--	------------

Av de totalt 385 gjennomførte politiavhørene var 81% av de avhørte i aldersgruppen 12-17.

Figur 6. Gjennomførte politiavhør fordelt på alder

De over 18 år det tas avhør av er særlig sårbare voksne.

4.5 Politiavhør av personer med skadelig seksuell adferd

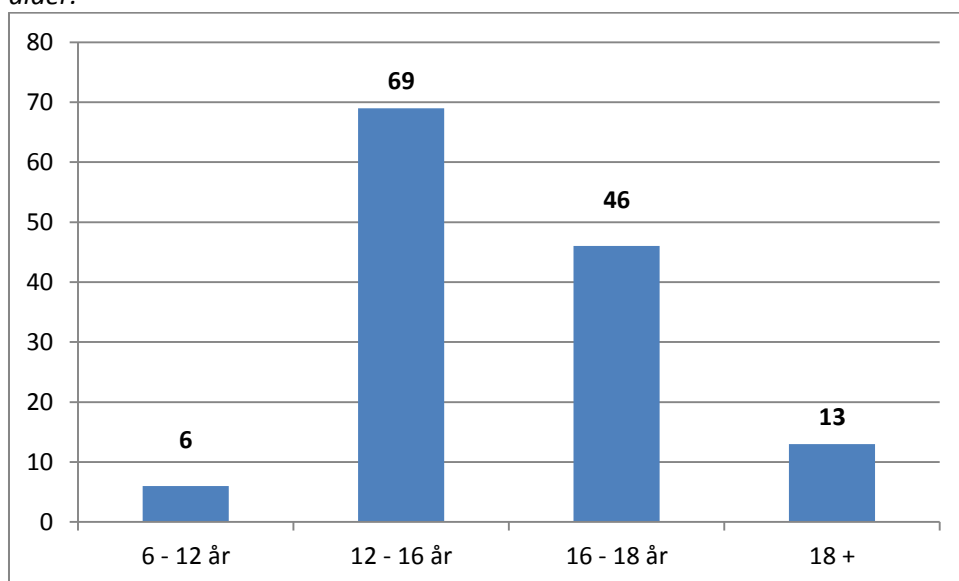
Barnehusene registrerer særskilt politiavhør som tas ved barnehusene av barn, unge og andre særlig sårbare med skadelig seksuell adferd, gjerne forkortet og omtalt som SSA.

De siste årene har det blitt et større fokus på barn som *utøver* skadelig seksuell atferd (SSA). I politiet og ved barnehusene tematiseres det at barn som er mistenkt for seksuallovbrudd skal ivaretas ut fra barnefaglige perspektiver og kompetanse, på tilsvarende måte som utsatte barn. Barnehusene fikk for 2019 øremerkede midler til styrking av dette arbeidet. Formålet er å bidra til å avdekke oppfølgingsbehov hos barn som utøver skadelig seksuell atferd, samt det kriminalitetsforebyggende ved å forebygge ny skadelig seksuell atferd. Barnehusene tilbyr derfor tilrettelegging rundt barn som avhøres av politiet som mistenkt i saker som omhandler seksuallovbrudd, samt gir videre oppfølging. Oppfølgingsarbeidet er omfattende og inkluderer blant annet oppgaver som trygghetsplanlegging, krisesamtaler med familier, systematisk risikokartlegging, overgrepsspesifikke samtaler med ungdom og familier, tverretattlig samarbeid med skoler, institusjoner og andre instanser som har oppfølgingsansvar. Videre samarbeid med politiet om forebyggende tiltak, samt bistand til kriminalomsorgen under personundersøkelser og i noen tilfeller oppfølgingstiltak for ungdom dømt til ungdomsoppfølging eller ungdomsstraff.

Totalt ble det i 2019 gjennomført 186 avhør av denne gruppen. Antall avhørte inngår i totalt antall avhør omtalt under pkt 4.4 over.

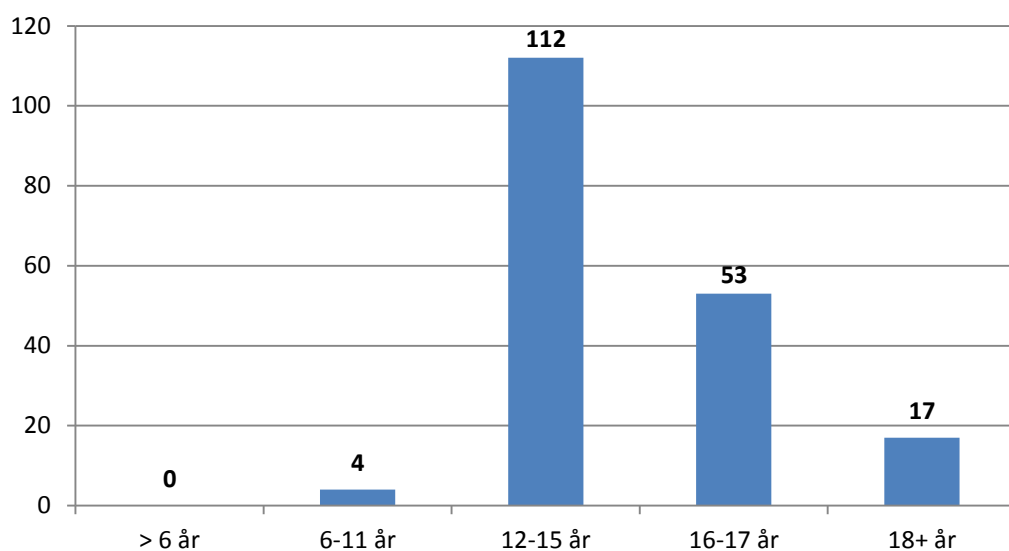

Figur 7. Politiavhør av barn, unge og andre særlig sårbare med skadelig seksuell adferd, fordelt på alder.

I 2019 ble det totalt tatt avhør av 186 tilfeller som hører under denne kategorien. Av disse var 4 i aldersgruppen 6-11 år, 112 i alderen 12-15 år, 53 i alderne 16-17, mens 17 var over 18 år.

Figur 8. Politiavhør av personer med skadelig seksuell adferd fordelt på alder

5. Oppfølging og behandling i Statens barnehus

Et av formålene med barnehus er at barnet skal sikres en kartlegging av nødvendig oppfølging og behandling. Mange av barna som kommer til barnehuset er særlige sårbare og krever særlig kompetanse om psykisk helse, vold og overgrep. Ettersom barna som kommer til Statens barnehus ofte har opplevd vold og seksuelle overgrep, har mange symptomer som gir mistanke om utviklingstraumer, posttraumatisk stressyndrom, depresjon, angst og andre nærliggende tilstander. Traumesymptomene kan være svært belastende og behovet for rask tilgang til kriseintervensjoner, stabiliserende tiltak og behandling er nærliggende.

Formålet med kartleggingen er å vurdere den utsattes hjelpebehov og hvilket tilbud vedkommende skal gis og av hvem. Det vurderes hvorvidt barnet skal henvises til lokalt hjelpeapparat, spesialisthelsetjenesten eller om det skal tilbys oppfølging og behandling fra barnehuset. Barnehuset skal ikke erstatte det eksisterende hjelpeapparatet. Det tilbys behandling til barn og ungdom på barnehuset der det for eksempel er behov for:

- Behov for akutt, korttids behandling
- Situasjoner der motivasjon eller alliansen med barnehuset tilsier det
- Der grad av symptomer ikke er tilfredsstillende kriterier for spesialisthelsetjenesten⁸
- Påvente av oppstart av annet hjelpetilbud⁹
- Forebygging av ny utsatthet og potensielle framtidige psykiske helseplager

I tillegg gis det råd, veiledning og andre støttetiltak til pårørende og familie. Koordinering og samhandling med øvrig hjelpetilbud er en annen sentral og viktig oppgave.

Barnehusene gjennomfører ulike tiltak og prosjekter som del av oppgaven med oppfølging og behandling, bl.a. samhandling med kommunal barnevernstjeneste, gruppetilbud for bestemte målgrupper, veiledningstilbud overfor andre tjenester og informasjonstiltak.

5.1 Samhandling med den kommunale barneverntjeneste

Barnehusene samarbeider med den kommunale barneverntjenesten om det enkelte barn i forkant av avhøret og i forbindelse med den videre oppfølging av barnet og familien/foresatte. Barnevernstjenesten er en svært viktig samarbeidspartner i arbeidet med beskyttelse og oppfølging av barn etter avhør. I år har samarbeidet med barneverntjenesten vært et viktig fokusområde for barnehusene. Det er igangsatt flere prosjekter med å prøve ut nye og forpliktende modeller i samhandlingen etter avhør for å sikre at barna og deres familier får den oppfølgingen de skal ha.

5.2 Samhandling med habiliteringstjenestene

Barnehusene utvikler samarbeidet med habiliteringstjenestene både i spesialisthelsetjenesten og i kommunal virksomhet. Det arrangeres konferanser og faglige treffpunkter for å sikre en god tverrfaglig samhandling i saker som omhandler særlig sårbare voksne.

5.3 Oppfølgingstiltak for bestemte målgrupper

Barnehusene kan tilby samtaler med de som avhøres i etterkant av avhøret. Det kan imidlertid variere hvor omfattende tilbudet er og hvordan det er organisert. Gjennom samtalene skal hjelpebehov og videre oppfølging kartlegges. Barnehusene kan i gitte tilfeller tilby oppfølging og behandling utover kartleggings-/vurderingssamtalen. I noen

---

⁸ Ikke inntatt i Felles retningslinjer for Statens barnehus.

⁹ Ikke inntatt i Felles retningslinjer for Statens barnehus.

tilfeller kan de også tilby psykologisk behandling. Barnehusenes involvering må for øvrig skje i samarbeid med påtalemyndigheten i politiet.

5.4 Statistikk oppfølging og behandling

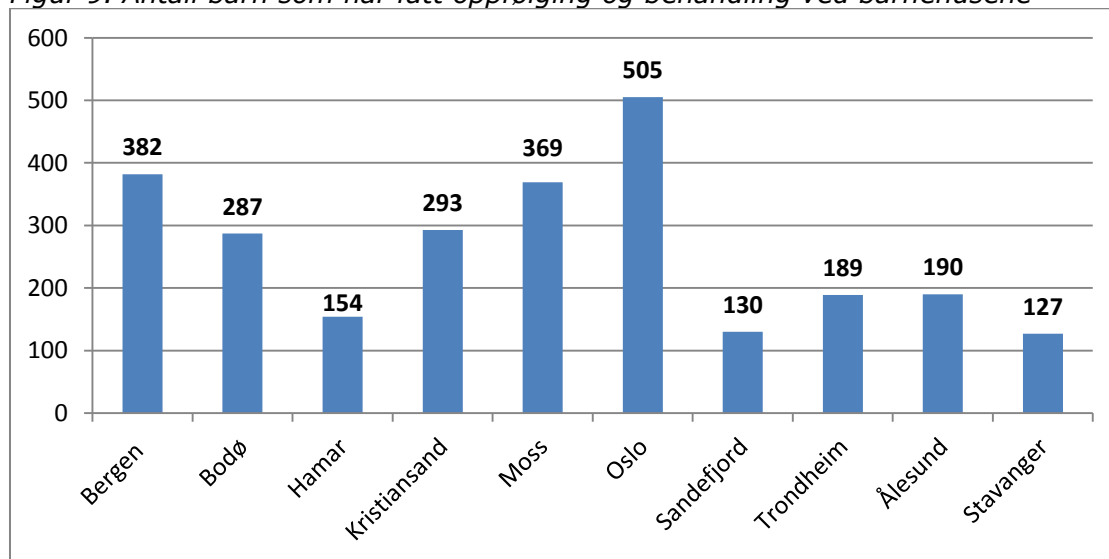
Oppfølging av den enkelte før, under og etter avhør utgjør en stor del av arbeidet ved barnehusene. Dette omfatter ulike tiltak som kartlegging av psykisk helse oppfølgingssamtaler, psykoedukasjon, kriseintervensjon eller kortere behandlingsforløp, veiledning til omsorgspersoner og andre hjelpeinstanser rundt barnet og familien. Alle får tilbud om en vurderingssamtale i etterkant av avhøret. Ved behov for langvarig oppfølging/terapi bistår barnehuset med overføring til lokalt hjelpeapparat.

Statens barnehus Tromsø benytter seg ikke av det samme statistikksystemet som resten og har derfor ikke kunnet rapportere innen de samme kategoriene. De har derimot benyttet seg av fjorårets kategorier, derfor ser tallene deres noe annerledes ut enn resten.

I 2019 gjennomførte Statens barnehus Tromsø 171 oppfølginger/behandlinger av vitner og fornærmede, 75 oppfølging/behandling av pårørende og 18 oppfølging/behandling av mistenkte/siktede.

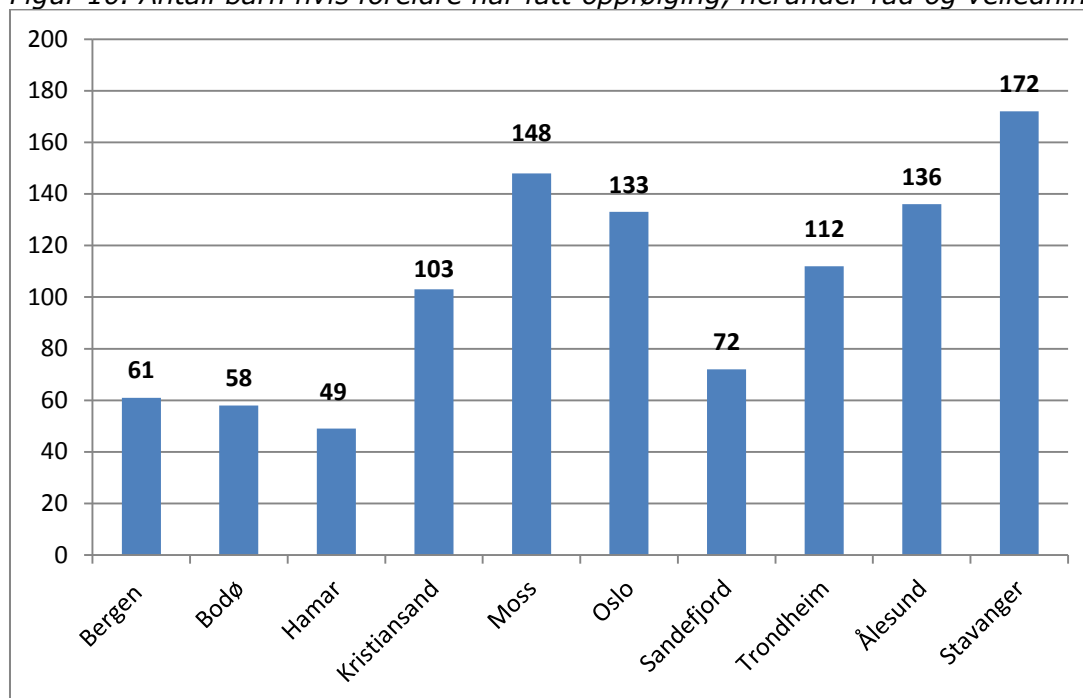
Ved de resterende barnehusene har totalt 2 626 barn fått oppfølging og behandling etter selve avhørsdagen i 2019. I tillegg får særlig sårbare voksne oppfølging og behandling. Denne gruppen er ikke tatt med her. (Alle i målgruppa får oppfølging/behandling på selve avhørsdagen).

Figur 9. Antall barn som har fått oppfølging og behandling ved barnehusene

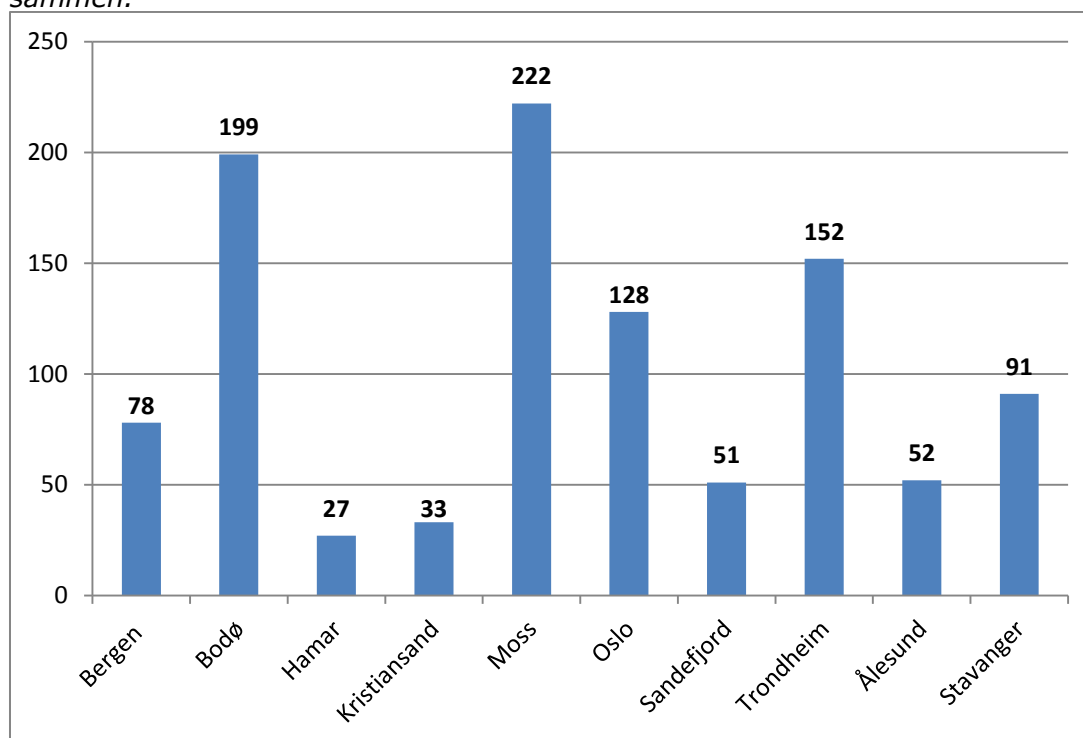

I 2019 har foreldre til 1008 barn fått oppfølging/behandling, mens 985 barn har fått tilbud om familiesamtaler sammen med foresatte.

Figur 10. Antall barn hvis foreldre har fått oppfølging, herunder råd og veiledning

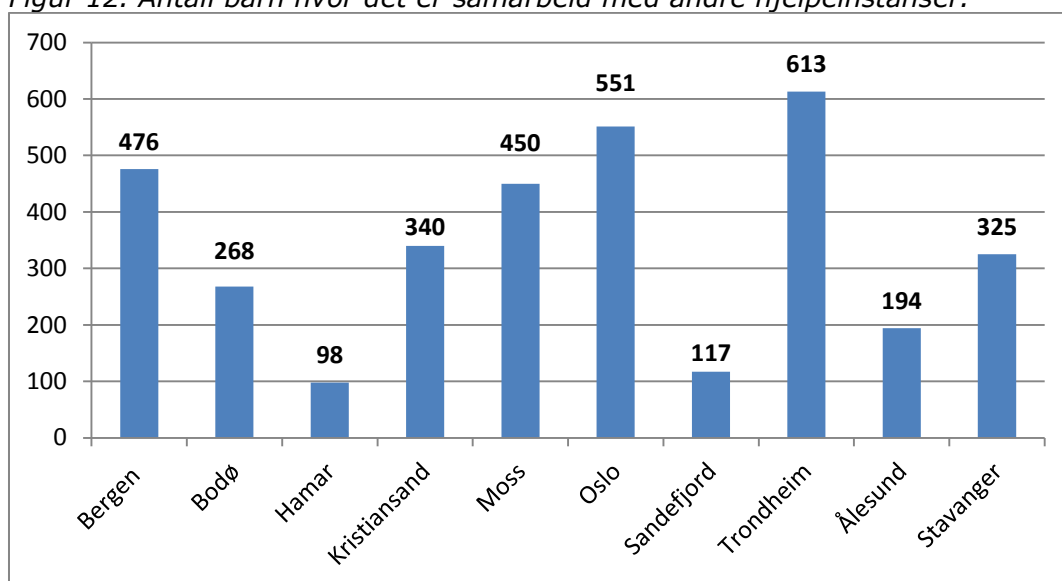

Figur 11. Antall barn hvor det er gitt familiesamtaler med både barn og foresatte sammen.

I tillegg utgjør store deler av rådgivernes arbeid direkte arbeid med andre hjelpeinstanser rundt barnet og familien. Dette innbefatter koordinerende samrådsmøte i etterkant av avhøret (samrådsmøte 2), og andre møter med samarbeidspartnere, nettverksmøter, overføringsmøter med fastleger, psykisk helsevern for barn og unge, m.m. Totalt har 3 351 fått tilbud om dette i 2019.

Figur 12. Antall barn hvor det er samarbeid med andre hjelpeinstanser.

6. Medisinske undersøkelser

I følge Felles retningslinjer for Statens barnehus skal det utføres medisinsk undersøkelse:

- I de tilfeller påtalemyndigheten begjærer det av hensyn til bevissikring (klinisk rettsmedisinsk undersøkelse)
- I saker vedrørende mishandling i nære relasjoner eller seksuelle overgrep og hvor påtalemyndighet ikke har begjært en klinisk rettsmedisinsk undersøkelse, skal fornærmede tilbys en medisinsk undersøkelse. Undersøkelsen gjennomføres kun dersom fornærmede og dens verge samtykker.

Barnehusene har inngått samarbeidsavtaler om helsetjenester med lokale sykehus. Journaler og opplysninger blir ført i det aktuelle helseforetakets pasientsystem.

Som ledd i å sikre oppfølgingen av helsetjenestens pålagte oppgaver i barnehusene ble det i 2018 utarbeidet en mal for samarbeidsavtale mellom helseforetak og politidistrikt. Samarbeidsavtalen er utarbeidet i henhold til en felles standard utarbeidet av Helsedirektoratet.

I regi av Helsedirektoratet er det også utarbeidet "Faglige råd for klinisk rettsmedisinske og medisinske undersøkelser i Statens barnehus". De faglige rådene skal styrke kvaliteten og sikre enhetlig tilbud i de undersøkelsene som gjennomføres ved Statens barnehus.

6.1 Statistikk medisinske undersøkelser

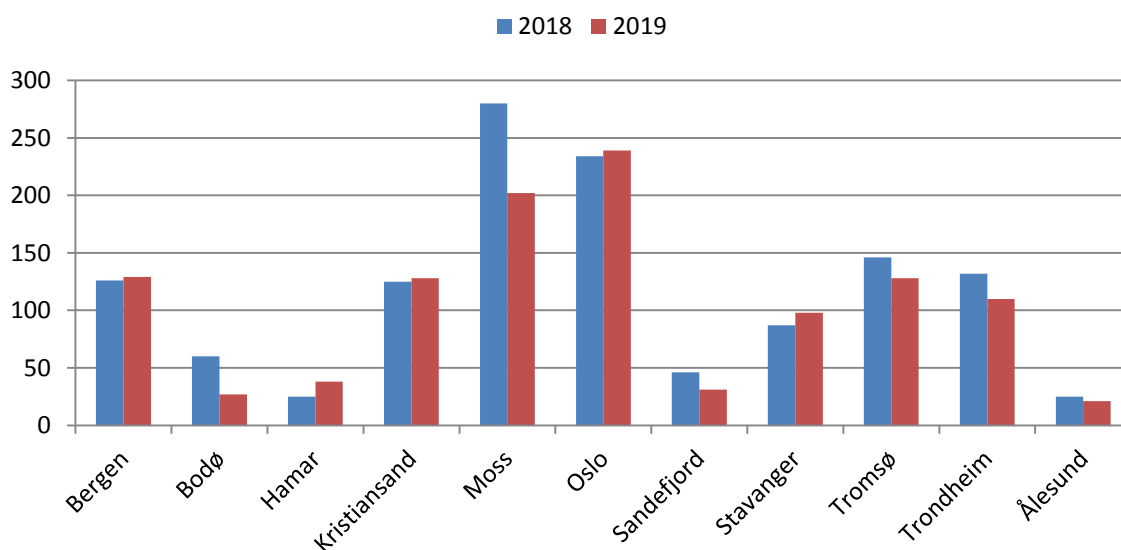
I 2019 er det gjennomført totalt 1 212 medisinske undersøkelser. Av disse var 1 151 klinisk rettsmedisinske undersøkelser og 61 medisinske undersøkelser. Noen av de innrapporterte undersøkelsene kan være gjennomført ved sykehus. Det forekommer også at undersøkelser som er gjennomført ved sykehus ikke inngår i barnehusets statistikk. Dette som følge av ulik registreringspraksis ved barnehusene.

Tabell 5. Medisinsk undersøkelse fordelt på barnehus

Barnehus	Klinisk rettsmedisinsk undersøkelse	Medisinske undersøkelser	Totalt antall undersøkelser
Bergen	129	0	129
Bodø	27	1	28
Hamar	38	3	41
Kristiansand	128	4	132
Moss	202	0	202
Oslo	239	0	239
Sandefjord	31	0	31
Stavanger	98	0	98
Tromsø	128	2	130
Trondheim	110	51	161
Ålesund	21	0	21
Totalt	1 151	61	1 212

Antall medisinske undersøkelser gjennomført i 2019 er samlet redusert med 10 % sammenliknet med 2018. Figuren nedenfor viser endringen fra 2018 til 2019 fordelt på de ulike barnehusene.

Figur 13. Klinisk rettsmedisinsk undersøkelse 2018 sammenlignet med 2019

6.2 Statistikk tannhelseundersøkelser

Ved utløpet av 2019 var det tilbud om tannhelseundersøkelse ved 8 av barnehusene. Totalt ble det gjennomført 538 undersøkelser.

Tabell 6. Tannhelseundersøkelse fordelt på barnehus

Barnehus	Politidistrikt	Antall undersøkelse
Bergen	Vest	85
Bodø	Nordland	2
Hamar	Innlandet	2
Kristiansand	Agder	110
Moss	Øst	135
Oslo	Oslo	41
Sandefjord	Sør-Øst	0
Stavanger	Sør-Vest	35
Tromsø	Troms & Finnmark	48
Trondheim	Trøndelag	80
Ålesund	Møre & Romsdal	0
Totalt		538

Statistikken viser at det er store forskjeller på hvor omfattende tilbudet er ved det enkelte barnehus. Dette er avhengig av avtaler og hvilke tilbud de kommunale tannhelsetjenestene gir og følger opp på ved hvert barnehus.

7. Fagutvikling

Faglig utvikling er den fjerde kjerneoppgaven til Statens barnehus og skjer som en integrert del av andre løpende oppgaver, i tverrfaglige samarbeidsfora og gjennom prosjekter. Barnehusene oppgir at de deltar i, og selv fasiliterer seminarer og undervisning i ulike fora. Det vises til deltagelse i undervisnings- og opplæringstiltak, utviklingsprosjekter, konferanser og regionale, nasjonale og internasjonale nettverk.

7.1 Jubileumskonferanser i 2019

Statens barnehus Oslo markerte sitt 10 årsjubileum med en fagkonferanse med tema "Barna først". Det ble gitt et tilbakeblikk på barnehusets utvikling, hva barnehuset og samarbeidspartene får til sammen i dag og hvordan det kan jobbes videre for å bedre utsatte barn, unge og sårbare voksnes livssituasjon. Konferansen hadde 225 deltakere. Blant gjestene deltok Justis- og beredskapsdepartementet, Riksadvokatembetet, Politidirektoratet, Helsedirektoratet, ordfører og byråd fra Oslo kommune, politiet, barnevernet og andre samarbeidspartnere.

Statens barnehus Trondheim markerte sitt 10 årsjubileum i september, og arrangerte i den forbindelse en 2 dagers konferanse med 180 deltakere. Under konferansen presenterte barnehuset sitt varierte arbeid med barn, utover det som er de polisiære oppgavene.

Barnehusene i Tromsø og Kristiansand hadde også 10 års jubileum i 2019.

7.2 Faglige nettverk og utviklingsprosjekter

Det er etablert flere faglige nettverk hvor samtlige barnehus deltar. Fagnettverkene har som målsetting å dele erfaringer mellom de ulike barnehusene, opprettholde og videreutvikle fag, samt bidra til at barnehusenes tilbud blir mer ensartet. Følgende nettverk/grupper er etablert:

- Nettverk knyttet til avhør og oppfølging av barn under 6 år (førskolebarn).
- Nettverk knyttet til avhør og oppfølging av voksne psykisk utviklingshemmede og andre særlig sårbare.
- Nettverk knyttet til avhør og oppfølging av fornærmede som har vært utsatt for nettrelaterte overgrep.
- Nettverk knyttet til avhør og oppfølging av barn og unge med skadelig seksuell atferd.
- Nettverk rettet mot psykologrollen i Statens barnehus.
- Nettverk for de teknisk/merkantilt ansatte.
- Nasjonal nettverksgruppe for komplekse traumer. En representant for nettverket deltar i CACTUS-nettverket (Child and Adolescent Complex Trauma Society), et landsomfattende faglig nettverk etablert for å fremme fagutvikling på komplekse traumer.
- Deltakelse i nasjonal gruppe som samarbeider vedrørende barn og unge med bekymringsfull seksuell adferd. I tillegg til representanter fra barnehus deltar RVTS med en representant for hver helseregion. Gruppen har etablert samarbeid med tilsvarende fagpersoner i Norden. Det nasjonale nettverket ledes av RVTS Mitt.
- PROMISE er et europeisk nettverk som arbeider for å etablere barnehus i de europeiske landene. To representanter fra barnehusene, samt en representant fra Politidirektoratet deltar i nettverkets ekspertgruppe og bidrar med kunnskap om etablering og drift av barnehus.

7.3 Nasjonale fagutviklingsprosjekter

Barnehusene blir invitert til å delta i ulike nasjonale fagutviklingsprosjekter. Videre inviteres ofte barnehusene til å være egen høringsinstans.

7.4 Undervisning, kompetansedeling, kurs og konferanser

PHS og Kripos har ansvar for henholdsvis avhørsutdanning og metodeutvikling. Nærmere om dette i kapittel 3.3.

Ut over hva som er nevnt tidligere deltar barnehusene i ulike opplæringstiltak og gjennomfører selv kompetansehevede tiltak, samt bidrar på ulike konferanser i hele landet.

Barnehusene har også i 2019 bidratt i undervisning ved høyskoler og universitet, i samarbeidende institusjoner og i organisasjoner – både eksternt og i egen politiorganisasjon. Dette anses som viktig for utvikling av faget og for å øke kompetansen på tvers av tjenesteapparatet.

7.5 Forskning

Barnehusene er et attraktivt sted for forskning på barn og unge utsatt for vold og overgrep, og også i økende grad gruppen barn/ungdom som utviser skadelig seksuell atferd. Barnehusene holder seg oppdatert på gjeldende forskning, bidrar til fagutvikling på feltet og legger til rette for forskning. Det er ulike prosjekter ved de ulike barnehusene. Enkelte prosjekter er av nasjonal karakter, mens andre er mindre prosjekter som drives lokalt.

Blant annet ble forskning fra to ulike prosjekter tilknyttet norske barnehus presentert i en antologi¹⁰ utgitt av Universitetsforlaget bestående av bidrag fra forskningsprogrammet *Vold i nære relasjoner* ved Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress (NKVTS) og Velferdsforskningsinstituttet NOVA (Andersen, 2019¹¹; Myhre, Syringen & Augusti, 2019¹²). Videre publiserte Rueness et al (2020)¹³ en forskningsartikkel med utgangspunkt i samme materiale.

Justis- og beredskapsdepartementets satsing på forskning løfter fram at kunnskap, forebygging og kvalitet i tjenestene henger nøye sammen. Forskningsprogrammet om vold i nære relasjoner går inn i en ny femårsperiode og referansegruppen arbeidet med innspill til ny programplan for 2019-2024. Barnehusene er en viktig arena for utvidet kunnskap om vold og overgrepfeltet og ønsker å være en viktig bidragsyter for videre forskning. Målet med programmet er å støtte opp om en helhetlig kunnskapsutvikling om vold i nære relasjoner i en norsk sammenheng. Barnehusene er representert i referansegruppen.

---

¹⁰ Kristin Skjørten, Elisiv Bakketeig, Margunn Bjørnholt & Svein Mossige (red.) (2019): *Vold i nære relasjoner: Forståelser, konsekvenser og tiltak*. Oslo: Universitetsforlaget. https://www.idunn.no/vold_i_naere_relasjoner

¹¹ Andersen (2019). Mellomromsarbeid – om barnehusrådgiveres arbeidspraksiser. I Skjørten, Bakketeig, Bjørnholt & Mossige (red.) (2019): *Vold i nære relasjoner: Forståelser, konsekvenser og tiltak*. Oslo: Universitetsforlaget.

¹² Myhre, Syringen & Augusti. (2019). Helse hos barn som kommer til Statens barnehus. I Skjørten, Bakketeig, Bjørnholt & Mossige (red.) (2019): *Vold i nære relasjoner: Forståelser, konsekvenser og tiltak*. Oslo: Universitetsforlaget.

¹³ Rueness J, Augusti E-M, Strøm IF, Wentzel-Larsen T, Myhre MC. Adolescent abuse victims displayed physical health complaints and trauma symptoms during post disclosure interviews. *Acta Paediatr.* 2020;00:1–7. <https://doi.org/10.1111/apa.15244><http://www.cdc.gov/violenceprevention/acestudy/pdf/fhhflorna.pdf><https://doi.org/10.1111/apa.15244>

7.6 Informasjonstiltak og veiledningstilbud

Nedenfor redegjøres kort for ulike informasjonstiltak og veiledningstilbud i regi av et eller flere barnehus. Oversikten er ikke uttømmende:

- Veiledning og deltakelse på foreldremøter i barnehage, skole eller idrettslag som har vært berørt av konkret straffesak.
- Deltakelse på ulike arenaer for å informere om egen virksomhet, som for eksempel fylkesmenn, psykisk helsevern, kommunale helsetjenester og barneverntjenester.
- Bistand gjennom telefonhenvendelser der profesjonelle samarbeidspartnere eller privatpersoner ber om anonyme drøftinger og veiledning. Noen blir henvist videre eller tas inn som sak i konsultasjonsteam.
- Tilbud om veiledning til kommunale barneverntjenester i saker som gjelder vold i nære relasjoner. Fokus er rettet mot kommunens arbeid etter avhør av barnet.

7.7 Konsultasjonsteam

Konsultasjonsteam er et tilbud til første- og andrelinjetjenester i barnehusets egen region for tverrfaglig og tverretattlig, anonym drøfting av saker hvor det foreligger en bekymring knyttet til om barnet kan være utsatt for noe straffbart. Barnehusene opplyser også at teamene gir råd, bidrar til å avklare roller og ansvar, og anbefaler oppfølgingstiltak.

Det er per i dag ikke besluttet at konsultasjonsteam skal være en del av Statens barnehus' kjerneoppgaver. Fem av barnehusene har per 31.12. 2019 likevel etablert konsultasjonsteam, Bodø etablerte nytt i 2019 og Hamar reetablerte sitt konsultasjonsteam.

Konsultasjonsteamene varierer noe i art, innhold og sammensetning. Teamene kan rette seg mot vold og seksuelle overgrep mot barn, barn og unge med problematisk og skadelig seksualisert atferd, vold og seksuelle overgrep mot personer med utviklingshemming og andre særlig sårbare over 16 år. Ett konsultasjonsteam har fokus på radikalisering.

I tillegg tilbyr alle barnehus konsultasjoner per telefon eller oppmøte til private og offentlige som tar kontakt.

7.7.1 Evaluering

Ordningen med konsultasjonsteam er evaluert av NORCE Norwegian Research Centre i 2018/19 gjennom en casestudie av noen utvalgte konsultasjonsteam både i kommunal regi og i regi av Statens barnehus.

Prosjektet ble finansiert av Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet og hadde som overordnet mål å framskaffe ny kunnskap for å vurdere om konsultasjonsteam bidrar til økt avdekking og god hjelp til barn og unge som utsettes for vold og overgrep. Analysen har gitt anbefalinger om hvordan ordningen med konsultasjonsteam kan videreføres.